

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Péteri-Sipos Ágnes pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Hazai Ágnes jogtanácsos által képviselt Budapesti Rendőr-főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. április 22. napján meghozott, 65.P.20.931/2010/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. és 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd fellebbezési költségét és pártfogó ügyvédi munkadíját teljes egészében a Magyar Állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a személyhez fűződő jogait, illetve az Alkotmány alapján a magyar jogrend részévé vált Római Egyezményben és kiegészítő jegyzőkönyveiben rögzített alkotmányos alapjogokat azzal, hogy az irányítása alá tartozó ... Rendőrkapitányság a felperesre hárította a szabálysértési eljárást megelőző azonosító adatok közlésének 490 forintos költsége őt kényszerhelyzet elé állítja, ugyanis, ha a költség megfizetését nem vállalja, gépjárművét kivonták volna a forgalomból, amely tetemes, mintegy 100.000 forintos költséget okozott volna számára. Álláspontja szerint a szabálysértési eljárás megindítására jogosult hatóság az eljárás megindításához szükséges adatok

megszerzése érdekében történő eljárás költségeit nem jogosult az állampolgártól igényelni. A jogsértés megállapításának esetére kérte az alperes 45.000 eurónak megfelelő forint összegű kártérítésre kötelezését. A keresetét az Alkotmány 7., 70/K. és 13. §-aira, a Római Egyezményre, s elsősorban annak a tulajdonról szóló kiegészítésére alapozta.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta. Ellenkérelmében kiemelte, hogy az alperesi irányítás alá tartozó és szabálysértési ügyekben eljárni jogosult kerületi rendőrkapitányság a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. (Szabs. tv.) és a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (Knytv.) 33. § (3) bekezdése szerint járt el, amikor a jármű üzembentartóját adatkérésre hívta fel. Az eljárása azt célozta, hogy a szabálysértési esemény miatt az eljárás azzal szemben induljon meg, aki a járművet ténylegesen vezette. Amennyiben az eljárás eredményeként az eljárás alá vont személy bűnösségét állapítják meg, akkor a költségeket viselni köteles, viszont ha ártatlannak bizonyul, az államot terhelik ezek a költségek. A kereset jogalapjától függetlenül a kárigény érdemi elbírálása körében arra hivatkozott, hogy a felperes nem bizonyította a Ptk. 349. §-ában írt feltételeket sem, nem igazolt jogellenes alperesi magatartást, továbbá a kárt, de azt sem, hogy az alperesi károkozás nyomán rendes jogorvoslati jogával élve orvoslást kért volna.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak, ezért ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 forint perköltséget. A le nem rótt 732.650 forint eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Indokolásában hivatkozott a Ptk. 75. § (1) bekezdésére, 84. § (1) bekezdés a) és e) pontjaira, valamint a Pp.-nek a bizonyítási teherre, illetőleg a bizonyítékok értékelésére vonatkozó rendelkezéseire.

Tényként állapította meg, hogy a felperes 2010. január 8-án reggel az általa üzemben tartott ... forgalmi rendszámú gépjárművével figyelmen kívül hagyta a Budapest, ... kerület ... utcában a „kötelező haladási irány egyenesen” jelzőtáblát, valamint a záróvonalat, és balra kanyarodott be a Lidl áruház parkolójába. Emiatt a ... Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztálya 2010. január 15-én felhívta a felperest, hogy nyilatkozzon arról, hogy, ki vezette a gépjárművet az adott eseménnyel érintett helyszínen és időpontban. Az ezt követő felperesi bejelentésre tekintettel a felperessel szemben megindult szabálysértési eljárásban hozott határozat szerint a felperest az ügyében eljárni jogosult, alperes ... Rendőrkapitánysága a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megszegése miatt 10.000 forint pénzbírsággal sújtotta. A bírságot a felperes megfizette.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a felperes a pontosított kereseti kérelmét az Alkotmányban és a Római Egyezmény kiegészítő jegyzőkönyveiben rögzített, nem nevesített alkotmányos jogsértésre alapítottan terjesztette elő és ezzel összefüggésben érvényesítette a kártérítés iránti követelését is. Az elsőfokú bíróság azt is rögzítette, hogy a jelen eljárásnak nem tárgya az alperes irányítása alá tartozó rendőri szervezetek konkrét eljárása és az intézkedés jogszerűségének vizsgálata. Hangsúlyozta, hogy a Polgári Törvénykönyv által - az Alkotmánnyal és a keresetlevélben nem hivatkozott nemzetközi egyezményekkel összhangban -

szabályozott és védett személyhez fűződő jogok nem olyan sérelmek orvoslására alkalmasak, amelyek egyéb jogágakban szabályozott eljárások során betartott szabályokkal nem reparált, vagy nem reparálható sérelmek orvoslására alkalmasak. A polgári jog e jogokat nem azért részesíti védelemben, hogy az egyéb jogi úton nem érvényesíthető igények e jogok megsértésére hivatkozással orvoslást nyerjenek. Az alperes azért felelhet, ha az eljárása során az alkalmazottai az alkotmányos, illetőleg a személyiséget védő polgári jogi normákat be nem tartva járnak el. A jelen esetben azonban az elsőfokú bíróság megítélése szerint ilyen eljárás nem nyert bizonyítást. Aggálytalanul megállapítható volt, hogy az alperesi alkalmazottak az eljárásuk során betartották az Alkotmány és a polgári jog rendelkezéseit, és nem sértették a felperes személyiségi jogainak érvényesülését azáltal, hogy jogszabály által előírt adatszolgáltatásra hívták fel, ennek költségeit nem jogellenesen előlegeztették meg vele.

Utalta arra is az elsőfokú bíróság, hogy a Knytv. 33. § (3) bekezdésében és az Sztv. 73. § (4) bekezdésében foglaltak nem csak jogokat, hanem kötelezettségeket is teremtenek, amelyek betartása az alperes feladata.

Mindezekre tekintettel a jogalap, illetve jogsértő magatartás hiányában a bíróság a keresetet elutasította.

Az alperesi védekezésre utalással csak rámutatott arra az elsőfokú bíróság, hogy ha a személyiségi jogsértés miatti felperesi kártérítési igény megalapozott lett volna, akkor sem az alperes által felhívott Ptk. 349. §-a alapján kellett volna döntenie, hanem a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint. A felperes a kereset jogalapjától függetlenül nem igazolta azt sem, hogy az alperesi károkozó magatartással összefüggésben nem vagyoni kár érte volna, de azt már nem is kellett volna igazolnia, hogy a rendes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette-e.

A felperes keresetlevele beadásának napján 271,35 forint/euró árfolyamon számolva a kárigényt - a pertárgy értékét - az elsőfokú bíróság 12.210.750 forintban állapította meg. Az ehhez igazodó eljárási illetékről úgy rendelkezett, hogy azt a személyes költségmentességben részesült felperes pervesztessége folytán az állam viseli, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint.

Az alperest megillető perköltség meghatározásakor elsősorban a jogi képviselő által kifejtett munkát, s nem a magas perértéket vette figyelembe.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan a Pp. 252. § (2)-(3) bekezdéseiben foglaltakra tekintettel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a 01819/266-1/2010/szabs. ügyszámú határozat alapját képező szabálysértési eljárás - a 11/2000. (II. 23.) BM rendelet 24. § (1) bekezdése értelmében - a szabálysértési számon történő iktatás napjával kezdődik. Változatlan az álláspontja abban, hogy a hatóság akkor járt volna el helyesen, ha ismeretlen tettes ellen indított volna szabálysértési eljárást szabálysértési iktatószámon. Az általános iktatószámmal ellátott eljárás adatkérési szakaszára - álláspontja szerint - a Knytv. nem alkalmazható, mert az állampolgár kötelezettsége az űrlap kitöltéséig és annak az üzemeltető

aláírásával megtörténő hitelesítéséig terjed, e törvény 33. § (3) bekezdése szerint. Azt az alperes is elismerte, hogy az adatkérési eljárás teljes mértékben elkülönül a szabálysértési eljárástól. A Szabs. tv. 73. §-a ezért az adott esetben nem alkalmazható, az kizárólag a szabálysértési eljárásban felmerült költségek megtérítésére vonatkozik.

A felperes rámutatott arra is, hogy az elsőfokú bíróság eljárási törvénysértést követett el, mert nem tett eleget annak a kötelezettségének sem, hogy az ítéletben megjelölje azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényt nem talált bizonyítottnak, így sérült a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt követelmény. A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásban hozott határozataira utalva kifejtette, hogy az ítélet akkor nem iratellenes, ha okszerű, és logikai ellentmondásoktól is mentes.

Kifogásolta azt is, hogy az adatkérés jelenlegi gyakorlata nem megfelelő, amit az 1322/2007. számú országgyűlési biztosi állásfoglalás is alátámaszt.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta, annak helyes indokaira tekintettel. Rámutatott arra, hogy a személyhez fűződő jog megsértése akkor sem állapítható meg, ha az iktatás rendje hibás lett volna, tekintettel arra, hogy az adatszolgáltatásra való felhívás során jogsértés - különösen a tulajdonhoz való jog sérelme - nem történt.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a helytállóan megállapított tényállásból a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő következtetésre jutott, az így meghozott érdemi döntésével a Fővárosi Ítéltábla azok indokaira kiterjedően egyetértett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel a következőkre mutat rá.

A felperes fellebbezésében amellet érvelt, hogy nem megfelelően rendezett az adatkérési eljárás és a szabálysértési eljárás egymáshoz való viszonya, kapcsolata a költségek viselése tekintetében. Ebből azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint még ezen hivatkozás megalapozottsága esetén sem vonható le olyan következtetés, hogy sérültek a felperes személyhez fűződő alkotmányos jogai, különösen - a család költségvetésének megterhelése folytán - a tulajdonhoz való joga.

Az Alkotmány, mint alaptörvény alapjogként rögzíti a legfontosabb személyiségi jogokat. Az ott felsorolt személyiségi jogok a személy önmegvalósulásának feltételeit teremtik meg, és biztosítják, hogy e feltételeket - a magánszférát - külső beavatkozással jogtalanul senki ne sérthesse. Az Alkotmány alapjogként határoz meg egyes vagyoni jogosultságokat is, így a tulajdonhoz és annak védelméhez fűződő jogot.

A vagyoni jogosultságok megvalósulásának, gyakorlati érvényesülésének, a konkrét alanyi jogoknak, kötelezettségeknek a meghatározó részletszabályait, az azokhoz igazodó szankciórendszert az egyéb - Alkotmánnyal összhangban álló - törvényi

rendelkezések határozzák meg (pl. a polgári vagy büntető törvénykönyv, a közigazgatási jog területére tartozó jogszabályok, illetve az eljárásjogi rendelkezések).

Az Alkotmány egyes alapjogi szabályainak érvényesülését az adott jogágakba tartozó rendelkezések segítik elő. A felperes keresetében megjelölt, a tulajdonjog védelmére vonatkozó alapjogi rendelkezéseket konkretizáló - az alkotmányjogi védelmen és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény kiegészítő jegyzőkönyvén alapuló - szabályait a Polgári Törvénykönyv Harmadik Részében meghatározott tulajdonjogi szabályok rendezik, míg a nevesített személyhez fűződő jogok részletes anyagi jogi kereteit a Polgári Törvénykönyv második részének a személyek polgári jogi védelmével foglalkozó IV. Címe tartalmazza. Ez a szerkezeti elkülönülés is utal arra, hogy a tulajdonjog védelmével a törvény nem a személyhez fűződő jogok védelme körében foglalkozik.

Mivel az alkotmányos alapjogra, a tulajdonjogra vonatkozóan a magyar jogrendszerben más, speciális törvényi rendelkezések az irányadók, közvetlenül az Alkotmányra alapított és a felperes által személyiségi jogként megjelölt a tulajdon védelméhez fűződő jog kereseti kérelemként nem lehet alapos. Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan mutatott rá arra, hogy a Ptk. Második Rész IV. Címében szabályozott polgári jogi jogviszonyok kizárólag olyan helyzetekben nyújtanak jogvédelmet, amelyek az egyéb jogágak által rendezett eljárások keretében nem orvosolhatók. Tekintettel arra, hogy a felperes olyan sértő alperesi magatartást nem igazolt, amely személyhez fűződő joga megsértésének megállapítását indokolta volna, ezért a keresete nem volt alapos. Mindezek alapján helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság akkor, amikor a felperes keresetét elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettektől eltekintve, csak az adatkérés és a szabálysértési eljárás összefüggésében utal arra, hogy az előbbi a jogalkotó mintegy „megelőző eljárás”-t szabályozta, ami az adott esetben a felperes ellen indított szabálysértési eljárásban folytatódott és nyert befejezést. Ezáltal ebben az eljárásban alkalmazható volt a Szabs. tv. 73. §-ában írt rendelkezésének alkalmazása nem tekinthető jogsértőnek.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában foglaltak miatt a másodfokú bíróság csak utal arra, hogy a keresetet a jogalap körében elutasító döntés miatt az elsőfokú bíróság szükségtelenül tért ki a kártérítési igény megalapozatlanságát alátámasztó indokokra, illetve az alperes anyagi jogi jogszabályok alkalmazhatóságával kapcsolatos álláspontjának részletezésére.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében fellebbezési költség fizetésére kötelezte.

A Pp. 87. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és költségét teljes egészében a Magyar Állam viseli, és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, valamint 14. §-a alapján a Magyar Állam viseli a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket is.

Budapest, 2010. december 16.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Fülöp Györgyi s.k.. Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő